

PBS en Kwink: 1+1=3!

In 2012 is basisschool De Viersprong in Leiden begonnen met PBS (Positive Behavior Support). PBS is een schoolbrede gedragsaanpak. De kinderen weten wat er van ze verwacht wordt en worden gecompimenteerd bij goed gedrag. De sfeer op school is positief. Het verschil is zichtbaar in de gangen, op het plein en in de klas. Maar ondanks de positieve resultaten van PBS op De Viersprong is er naast PBS ook nog behoefte aan een methode sociaal-emotioneel leren (SEL). In dit artikel wordt duidelijk waarom Kwink zo goed past bij PBS.

PBS: de groene basis

De eerste stap binnen PBS is dat het team gezamenlijk besluit welke waarden zij de leerlingen mee wil geven. Het team van De Viersprong koos voor: respect, veiligheid en

verantwoordelijkheid. Vanuit deze waarden worden gedragsverwachtingen opgesteld voor alle ruimtes in de school maar ook voor in de klas. Deze gedragsverwachtingen zijn zichtbaar in alle ruimtes en wor-

den per ruimte aangeleerd. De les wordt gegeven in de ruimte zelf en heeft steeds dezelfde opbouw: de leerkracht doet het eerst goed voor. Dan, tot grote hilariteit van de kinderen, fout en vervolgens nog een keer goed. Vervolgens krijgen de kinderen de kans om te laten zien hoe het moet. In de week na de les proberen alle medewerkers van de school, dus ook de conciërge, de kinderen te 'betrappen' op goed gedrag. Hiermee kan een kind een polsbandje verdienen. Met de bandjes wordt gespaard voor een groepsbeloning zoals een extra gymles. Al deze elementen samen vormen de basis van de PBS-piramide. Uit onderzoek blijkt dat 80-90% van de kinderen genoeg heeft aan deze basis en het gewenste gedrag laat zien.

De meerwaarde van PBS

De meerwaarde van PBS is misschien wel het meest zichtbaar op het plein van De Viersprong. Wanneer kinderen in conflict raken, gaat de pleinwacht met de kinderen naar het bord waarop de gedragsverwachtingen van het plein staan. Het logo van De Viersprong bestaat uit drie puzzelstukken. Elke waarde heeft een eigen puzzelmantje en kleur gekregen. De pleinwacht bespreekt eerst met de kinderen welke kleur hun probleem heeft. De kinderen weten feilloos aan te geven of ze een wit, paars of groen probleem hebben. 'Wit juf, respect dus. Ik was eigenlijk helemaal niet aardig.' Ondanks de positieve resultaten van PBS bij De Viersprong is duidelijk dat er naast PBS behoefte is aan een methode SEL. De kinderen hebben geleerd dat ze aardig moeten zijn voor de ander, maar wat nu als de ander niet aardig is voor hen?

De meerwaarde van een methode sociaal-emotioneel leren

Waarom is nou naast PBS ook nog een methode SEL nodig? U kunt het misschien het beste vergelijken met een voetbalwedstrijd. Voor een goede en sportieve wedstrijd heeft

een team zowel een scheidsrechter als een trainer-coach nodig. De scheidsrechter zorgt ervoor dat het spel volgens de regels gespeeld wordt; dat de sfeer op het veld prettig is en dat er, wanneer er niet volgens de regels gespeeld wordt, een passende sanctie volgt. De trainer-coach brengt de spelers de juiste vaardigheden bij. Er wordt geoefend in het geven van een goede pass, vrij lopen en sportief gedrag. Beide zijn nodig om een goed team te worden! Natuurlijk is het hierbij wel van belang dat ook de scheidsrechter en de trainer-coach op één lijn zitten. De vaardigheden die tijdens de training aangeleerd worden, moet de spelers helpen hun wedstrijd sportief en volgens de regels te spelen. In deze metafoer staat de scheidsrechter voor PBS en de trainer-coach voor de methode SEL.

PBS en Kwink

Het team van De Viersprong heeft gekozen voor Kwink omdat het naadloos aansluit bij PBS. Kwink brengt de kinderen de vaardigheden bij die ervoor zorgen dat ze zich aan de gedragsverwachtingen kunnen houden. Net als PBS is ook Kwink preventief, schoolbreed en gericht op het aanleren van positief gedrag. Kwink sluit aan bij de fases in de groepsvorming. Dat Kwink misschien wel de enige lesmethode ooit met humor is, heeft ook zeker bijgedragen aan de keuze!

Als u op internet zoekt op 'OBS De Viersprong PBS' dan vindt u een filmpje waarin u kunt zien hoe ze op De Viersprong werken met PBS. ●

Barbara Janssens is gedragsdeskundige en PBS-coach. Zij werkt bijna 20 jaar in het onderwijs. Zij was werkzaam in het SO cluster 4, SBO, bij een aantal schoolbegeleidingsdiensten en werkt nu bij de Ambulante Educatieve Dienst in Leiden. Daarnaast heeft zij een eigen bedrijf www.bureaubijzonder.nl. Barbara is gespecialiseerd in gedragsproblemen en PBS, ontwikkelingsperspectief en handelingsgericht werken in het PO en VO.